

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 25P/50/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413202108
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Suchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:1413202108.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v Bratislave, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Evou Suchovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti B., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matka - S. a otec - F. o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi a o uložení povinnosti o informovaní a o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi, takto

r o z h o d o l :

Matka je p o v i n n á písomne informovať otca maloletých detí vždy k poslednému dňu každého kalendárneho mesiaca v roku o aktuálnom zdravotnom stave maloletých detí, o výsledkoch maloletých detí v školských zariadeniach, o ich mimoškolských aktivitách, o návštevách kurzov a krúžkov, ako aj o ďalších podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí a tiež je p o v i n n á otcovi zasielať aktuálne fotografie maloletých detí vždy k 30.6. a k 31.12.

Súd vo zvyšku návrh otca z a m i e t a .

Súd návrh matky z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 14.2.2013 žiadal otec o určenie jeho styku s deťmi aspoň raz za tri mesiace a zároveň žiadal uložiť matke povinnosť, aby ho informovala o zdravotnom stave detí, školských výsledkoch, prípadne aby deťom umožnila napísať mu list a tiež aby mu zasielala fotografie detí. Neskôr upresnil návrh a uviedol, že žiada upraviť jeho stretávanie sa s deťmi v intervaloch jedenkrát mesačne, keďže podľa Zákona o výkone trestu má odsúdený nárok na návštevu jedenkrát mesačne pre päť osôb podľa dátumov stanovených príslušným ústavom na výkon trestu v trvaní 2 hodín a vzhľadom k tomu, že osoby mladšie ako 15 rokov musia prísť na návštevu v sprievode dospeléj osoby, aby súd uložil matke povinnosť zabezpečiť takéto stretnutie otca s deťmi. Tento návrh považuje za dôvodný i napriek tomu, že v súčasnosti má obmedzenú osobnú slobodu.

Matka s návrhom nesúhlasila a v písomnom vyjadrení k návrhu uviedla, že žiada, aby bol zakázaný styk otca s maloletými deťmi a to aj písomný. Neskôr sa vyjadrila tak, že s podávaním informácií o deťoch nebude mať problém a tieto otcovi bude posielat'.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, prostredníctvom kolízneho opatrovníka vypočul maloleté deti, oboznámil sa so spismi Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P 69/2010, 25P 232/2010 a 13P 397/2006 ako aj s ostatnými listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise a zistil nasledovný skutkový stav:

Naposledy bolo o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P 397/2006-20 zo dňa 13.2.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.3.2007 tak, že súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu po X.XXX,-Sk mesačne. Styk otca s maloletými deťmi nebol upravený.

Otec vo výpovediach uviedol, že dňa 8.6.2011 bol vzatý do väzby a v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia v C.. Po jeho vzatí do väzby ho vo väzbe navštevovala dcéra U. spolu s jeho vtedajšou manželkou. Neskôr sa pri jednej návšteve s bývalou manželkou pohádali a odvtedy ona odmietala U. za ním vodiť, navyše matka maloletej ju odmietala na návštevu pripraviť. Naposledy bola U. za ním na návšteve v októbri alebo v novembri 2012 a chlapci ho vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody nenavštívili. V období, keď bola U. v diagnostickom centre, vtedy mu napísala do výkonu trestu pohľadnicu, ale predtým mu písala často. V súčasnosti už dlhší čas mu U. na listy neodpisuje a chlapci mu nenapísali vôbec. Naposledy U. videl 12.2.2015 na pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV, kde bola U. vypočutá ako svedok. Ďalej uviedol, že o deti sa intenzívne zaujíma, kontaktuje ich písomne a tiež kontaktuje školy, ktoré deti navštevujú, pričom školy ho pravidelne o deťoch informujú. Komunikoval aj s psychologičkou diagnostického centra v období, keď tam bola U.. Dodal, že nič iné nežiada iba to, aby kolízny opatrovník zabezpečil, aby jeho kamarát U. priviedol deti za ním do ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Jeho kamarát U. má na deti aj matku telefonický kontakt a je ochotný mu v tomto pomáhať.

Matka vo výpovedi uviedla, že U. po návštevách otca vo väzbe, na ktoré chodievala s bývalou otcovou manželkou, bola vždy rozrušená, plakala a rozmyšľala o tom, ako jej tam otec nadával, urážal ju a teda rozhodne to nemalo na ňu dobrý vplyv. Chlapci za otcom do väzby ani do výkonu trestu nechodievali. V súčasnosti sa deti na otca vôbec nepýtajú, tri roky ho nevideli, nemajú o neho žiaden záujem a nechcú za ním do výkonu trestu chodiť. Vždy keď im otec napíše list, tento im nechá na stole alebo im ho prečíta, ale deti si to vôbec nevšimajú a na otca sa nepýtajú. Ďalej uviedla, že U. mala problémy v škole, začala si rezať ruky a dokonca vykrikovala, že vyskočí z okna a preto na odporúčenie školy ju dobrovoľne umiestnila do Diagnostického centra na P., kde bola od januára 2014 do júna 2014. V súčasnosti je už doma a myslí si, že pobyt v diagnostickom centre jej pomohol. U. má aj telefonický kontakt na otcovho kamaráta U.. s ktorým sa však nekontaktuje. U. bola tiež sledovaná v psychiatrickej ambulancii v roku 2012 a aj v roku 2013 bola hospitalizovaná na psychiatrii. Chlapci psychiatrickú ambulanciu nenavštevujú, chodievajú iba na psychologické sedenia v rámci školy.

Kolízny opatrovník dňa 22.4.2015 prešetril pomery v domácnosti matky a v rámci šetrenia na žiadosť súdu vykonal aj pohovor s maloletými deťmi. Matka so všetkými deťmi a súčasným manželom býva v 3-izbovom byte spolu so svojimi rodičmi, ktorým byt patrí. Domácnosť je kompletne zariadená a udržiavaná na požadovanej hygienickej úrovni. V rámci šetrenia sa matka vyjadrila, že svoj návrh ohľadom zákazu styku otca s deťmi myslela tak, aby za ním do väzenia nechodili, pretože je presvedčená, že to nie je vhodné prostredie pre deti a navyše deti nemajú o návštevy otca záujem. Deti informuje o listoch, ktoré im otec píše, avšak oni samy ich nečítajú a nemajú záujem otcovi odpisovať. S U. v súčasnosti nemá žiadne výchovné problémy, problémy má iba s prospechom. S chlapcami žiadne problémy nemá. Kolízny opatrovník z pohovoru s maloletými deťmi, ktorý bol vykonaný bez prítomnosti matky zistil, že maloletý L. navštevuje 6. triedu Spojenej školy v Q., kde je spokojný a najviac ho baví matematika a telesná výchova. V pohovore uviedol, že otca videl naposledy, keď bol v 4. triede, nechýba mu a nechce za ním do „basy“ chodiť. Potvrdil, že otec im listy píše, ale on nemá potrebu mu na ne odpovedať. Mama im listy dá, niekedy im ich aj prečíta. Jednoznačne sa vyjadril, že nechce za otcom chodiť a to ani vtedy, keby bol v Q. a ani vtedy, keby ho sprevádzala mama. Pohovor vykonal aj s maloletým F., ktorý uviedol, že navštevuje 2. triedu ZŠ J. kde je spokojný a má dobrých spolužiakov. Uviedol, že na otca si pamätá, videl ho, keď bol ešte v škôlke, ale nie je mu za ním smutno, nechýba mu a nechce ho v „base“ navštevovať. Následne bol vykonaný pohovor aj s maloletou U., ktorá sa od posledného stretnutia s kolíznym opatrovníkom veľmi zmenila, jej správanie je pokojnejšie, vyzerá ako keby dozrela. V súčasnosti navštevuje 9. triedu ZŠ J. a priznala sa, že učenie jej veľmi nejde. V škole je však predsedníčkou triedy, keďže ju zvolili spolužiaci. O otcovom návrhu sa vyjadrila tak, že nebude za ním chodiť a to ani vtedy, ak ju bude niekto sprevádzať, otca nepotrebuje. Naposledy ho videla na pojednávaní vo februári 2015, ale nerozprávali sa. Priznala, že v čase, keď bola v diagnostickom centre, poslala otcovi pohľadnicu, ale nebolo to z jej iniciatívy, odporučila jej to psychologička z centra. Listy, ktoré jej otec píše, nečíta, vôbec ju to nezaujíma. Mama

im otcove listy dá, alebo im ich prečíta nahlas a podľa nej otec píše stále to isté. Na dopyt kolízneho opatrovníka ohľadom toho, že v minulosti mala s otcom v celku dobrý vzťah sa vyjadrila tak, že to už bolo dávno a dnes si veľa vecí už uvedomila a pochopila. Skonštatovala, že odkedy je otec zavretý, majú doma v rodine väčší pokoj a pohodu. Zdôraznila, že proste nemá záujem o stretnutia s otcom.

Kolízny opatrovník s ohľadom na vykonané šetrenie odporučil v zmysle vyjadrení maloletých detí a styk otca s deťmi neupraviť. Ďalšej časti návrhu otca, týkajúcej sa uloženia povinnosti matke poskytovať informácie o maloletých deťoch jedenkrát mesačne, odporučil vyhovieť. Návrh matky na zákaz styku odporučil zamietnuť, nakoľko nie je dôvodný, keďže otec je vo výkone trestu odňatia slobody.

Právny zástupca otca doplnil, že otec už v minulosti mal viackrát pochybnosti o odbornosti a nezaujatosti kolízneho opatrovníka, čo riešil podnetmi na rôzne orgány a preto navrhol všetky tri maloleté deti vypočuť na súde. Zároveň žiadal o výsluch svedka pána U. za účelom preukázania záujmu o otca o maloleté deti. Ku konkrétnym odporúčaniam kolízneho opatrovníka, že prostredie, v ktorom sa otec momentálne nachádza, nie je vhodné na stretávanie sa s deťmi uviedol, že je v rozpore so Zákonom o výkone trestu odňatia slobody, podľa ktorého má odsúdený právo na návštevu a to aj vrátane detí. V tejto súvislosti poukázal na to, že v období od roku 1999 až do roku 2007 deti pravidelne niekoľkokrát ročne s otcom, prípadne aj s matkou navštevovali otcovho bratranca vo výkone trestu odňatia slobody. Ďalej odporučil nezohľadniť vôľu detí a to najmä u najmladšieho F., keďže podľa ich názoru sa nemôže viesť adekvátne k veci vyjadriť. Dodal, že môže nastať situácia, že deti nebudú chcieť za otcom ísť, ale prečo by im aspoň možnosť navštíviť ho, mala byť odobratá.

Zo správy o maloletej U. vypracovanej psychologičkou Diagnostického centra, P. L., zo dňa 16.3.2015 vyplýva, že v čase pobytu maloletej U. v ich zariadení, táto navštevovala 8.ročník ZŠ. Dva krát bola hospitalizovaná na klinike detskej psychiatrie (február 2013 a december 2013) s diagnózou iné zmiešané poruchy správania a emócií a bola jej naordinovaná medikácia, ktorú užívala aj počas pobytu v Diagnostickom centre. Maloletá nemá vo vzťahu k otcovi svoje prežívanie celkom vyjasnené, miešajú sa u nej pocity strachu, ľútosti a miestami aj náklonnosti. Aktuálne však odmieta s otcom komunikovať aj napriek jeho výraznej snahe o kontakt, odmieta odpisovať na jeho listy a odmieta osobnú návštevu po získaní občianskeho preukazu. Jednorazovo ju presvedčili napísať otcovi aspoň pohľadnicu. V minulosti bola U. opakovane svedkom otcovho fyzicky agresívneho správania sa k jej matke a aj k otcovej manželke, popiera však, že by bola sama obeťou jeho útokov. Pred vzatím otca do väzby, s ním a jeho manželkou bývala z vlastného rozhodnutia asi 3 mesiace v spoločnej domácnosti, neudialo sa to na základne dohody medzi rodičmi. V dotazníku zameranom na výchovné postoje matky a jej manžela ich hodnotí ako primerane direktívnych, dôsledných a primerane poskytujúcich autonómiu. Dotazník o otcovi odmietla vyplniť, nechcela sa ním vôbec zaoberať. Hlavným zdrojom a objektom pozitívnych pocitov je pre ňu matka, po nej brat T. a objektom pozitívnych pocitov je aj babka. Objektom negatívnych emócií sa javí byť otec a podľa testu je otec zdrojom konfliktných vzťahov v rodine. U. sa javí ako neisté dievča s výraznou tendenciou vyhnúť sa neúspechu, s neprimeranými reakciami na kritiku a upozornenia zo strany dospelých. Podľa testov dosahuje jej intelektový potenciál toho času pásmo podpriemeru, najlepšie výkony dosahuje v úlohách zameraných na všeobecnú informovanosť, slovnú zásobu a jazykové schopnosti.

Z ďalšej správy diagnostického centra zo dňa 5.5.2014 o maloletej U., ktorá bola adresovaná otcovi na jeho požiadanie vyplýva, že diagnostické centrum otca informovalo o pobyte maloletej v ich zariadení. Zároveň otcovi psychologička oznámila, že list od neho maloletej U. odovzdali, avšak tento raz nechcela už napísať ani pohľadnicu. Na otázku, či plánuje využiť možnosť navštíviť otca po dovŕšení 15-teho roku veku a po získaní občianskeho preukazu, U. neprejavila záujem o samostatnú návštevu. Nevedela vyjadriť, prečo to tak prežíva a prečo sa to zmenilo, v porovnaní s otcovými predošlými informáciami a skúsenosťami. Rozprávanie o tom nie je pre ňu ľahké a radšej sa mu vyhýba. Psychologička v závere dodala, že je toho názoru, že U. názor nesúvisí s pôsobením matky a že možno s odstupom času sa U. postoj zmení a sama sa rozhodne obnoviť s otcom kontakt, prípadne mu napísať.

Podľa § 24 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo, dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Na základe vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že v rámci posledného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom nebol styk otca s maloletými deťmi upravený. V čase tohto rozhodnutia a aj po ňom sa otec s maloletými deťmi stretával. Od 8.6.2011 je otec vo väzbe a následne vo výkone trestu odňatia slobody a jeho kontakt s deťmi je teda z tohto dôvodu obmedzený. Ďalej bolo nesporne preukázané, že otec aj napriek tomu, že sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, rôznymi písomnými dopytmi sa o deti aktívne zaujíma. Preukázal, že sa písomne informuje na deti v školách, ktoré navštevujú, obrátil sa so žiadosťou o informácie aj na diagnostické centrum, v ktorom bola maloletá U. umiestnená a tiež sa informuje prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Čiže snaha otca v tomto smere nie je sporná a súd o záujme otca o deti nepochybuje. Preto súd nepovažoval za potrebné vykonať výsluch svedka pána B., na potvrdenie skutočností ohľadom záujmu otca o deti, keďže táto skutočnosť sporná nebola a jednalo by sa teda o nadbytočný úkon. Zároveň však bolo v konaní preukázané a to nielen v rámci pohovoru s maloletými deťmi, ale aj inými listinnými dôkazmi vypracovanými odborníkmi so znalosťou rodinnej problematiky, ako aj s odbornými znalosťami, že aktuálne žiadne z maloletých detí, vrátane U., neprejavuje vôbec záujem o akýkoľvek kontakt s otcom. U. ako najstaršia z detí v minulosti otca navštevovala a aj udržiavala s ním písomný kontakt, avšak v súčasnosti sa jednoznačne vyjadrila, že už nemá záujem otcovi na listy odpisovať a ani navštevovať ho, pričom dôvody zmeny U. názoru v tomto smere nezistila ani psychologička diagnostického centra. Je možné predpokladať, že zmena názoru u U. nastala z dôvodu, že dospela, začala veci vnímať inak a ako sa sama vyjadrila, odkedy je otec vo väzbe, je v ich rodine pokoj. Maloletý L. a maloletý F. otca vo výkone trestu nikdy nenavštevovali, na listy mu tiež nikdy neodpisovali, i keď obaja si na neho spomínajú, jednoznačne sa vyjadrili, že nemajú záujem o kontaktovanie sa s ním. Súd je toho názoru, na rozdiel od právneho zástupcu otca, že deti vo veku takmer 16, 11 a 9 rokov sú jednoznačne schopné sa vyjadriť k otázke ich stretávania sa s otcom, za týchto aktuálnych okolností, keď otec je vo výkone trestu odňatia slobody v nápravnovýchovom zariadení, čiže ich názoru súd musí venovať náležitú pozornosť. Výsluch detí bol realizovaný v domácom prostredí prostredníctvom kolízneho opatrovníka - pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, o odbornosti ktorých súd nemá žiadne pochybnosti, názory maloletých detí ich prostredníctvom súd zisťuje veľmi často aj v iných konaniach a navyše kolízne opatrovníčky deti poznajú od ich útleho detstva, čiže najlepšie vedia vyhodnotiť a zapísať ich vyjadrenia. Výsluch detí na súde súd z tohto dôvodu nepovažoval za potrebný a ani vhodný, nakoľko má vedomosť z inej činnosti súdu, že maloletá U. mala veľké obavy a strach zúčastniť sa pojednávania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV č.k. 23C 43/2013, kde bola vypočutá ako svedok. Preto súd návrh na doplnenie dokazovania vykonaním výsluchu maloletých detí pred súdom zamietol. Z uvedených dôvodov súd teda nevyhovel časti návrhu otca na jeho úpravu styku s maloletými deťmi a ako nedôvodný ho zamietol. Vyhodnotiac dokazovanie však súd dospel k záveru, že ďalšia časť návrhu otca ohľadom uloženia povinnosti matke na informovanie o maloletých deťoch je dôvodná a tejto vyhovel. Uložil matke povinnosť v pravidelných intervaloch jedenkrát v mesiaci písomne informovať otca o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí so zameraním sa na zdravotný stav detí, ich školské výsledky a mimoškolské aktivity a vzhľadom k tomu, že otec je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody a jeho návrh na úpravu styku bol zamietnutý, súd uložil matke povinnosť okrem pravidelného informovania o deťoch zasielať otcovi dva krát ročne aj aktuálne fotografie maloletých detí. Podľa názoru súdu je frekvencia zasielania fotografií dostatočná, matke tým nevzniknú mimoriadne výdavky a je v jej možnostiach takýmto spôsobom otca o deťoch informovať, s čím aj súhlasila.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV, na Krajský súd v Bratislave, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).